

Types of Social Diversity

Course description sheet

Basic information

Field of study Sociology	Didactic cycle 2026/2027	
Major E-Economy	Course code HSOCEGS.II1.05055.26	
Organisational unit Faculty of Humanities	Lecture languages Polish	
Study level Second-cycle studies	Mandatoriness Obligatory	
Form of study Full-time studies	Block Major Modules	
Profile General academic	Course related to scientific research Yes	
Course coordinator	Maria Stojkow	
Lecturer	Maria Stojkow	
Period Semester 1	Method of verification of the learning outcomes Exam	Number of ECTS credits 5
	Activities and hours Lectures: 30 Auditorium classes: 30	

Goals

C1	celem kursu jest poszerzenie dotychczasowej wiedzy studentów z zakresu dużych struktur społecznych
C2	Uczestnicy kursu poznają mechanizmy różnicowania społecznego istotne na poziomie makrospołecznym

Course's learning outcomes

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
Knowledge - Student knows and understands:			
W1	Zna klasyczne (marksiistowskie, neomarksistowskie, weberowskie, neoweberowskie) ujęcia struktury społecznej oraz nowoczesne koncepcje strukturacji. Zna różne wymiary struktury społecznej (wymiar interesów, interakcji, idealny, normatywny) i ich wpływ na sytuację jednostki.	SOC2A_W03	Activity during classes, Participation in a discussion, Test, Examination
W2	Zna specjalistyczną terminologię socjologiczną z zakresu makrocjologii, różnicowań społecznych, ruchliwości społecznej.	SOC2A_W01	Test, Examination
W3	Zna i potrafi wyjaśnić przemiany struktury społecznej, zmiany związane z ruchliwością społeczną i różnicowaniem społecznym we współczesnej Polsce.	SOC2A_W06	Activity during classes, Participation in a discussion, Test, Presentation
Skills - Student can:			
U1	Potrafi właściwie dobrać i zastosować teorie, koncepcje i pojęcia do analizy struktury społecznej, instytucji i procesów społecznych, umie również dokonać krytycznej analizy zachodzących procesów i ich związków ze strukturą i instytucjami społecznymi.	SOC2A_U03	Participation in a discussion
U2	Przygotowuje zaawansowane prezentacje dotyczące przemian struktury społecznej we współczesnym społeczeństwie polskim. Dobiera odpowiednie strategie argumentacyjne i formułuje odpowiedzi na krytykę tych argumentów.	SOC2A_U11	Presentation
U3	Wypowiada się w języku polskim w oparciu o dotyczące różnicowania społecznego materiały źródłowe i dane zastane.	SOC2A_U10	Oral answer
U4	Poprawnie stosuje poznaną terminologię z zakresu socjologii, związaną ze zróżnicowaniem społecznym, wielkimi strukturami społecznymi i władzą.	SOC2A_U01	Activity during classes, Participation in a discussion, Test, Examination, Presentation, Oral answer
U5	Ma świadomość różnorodności wielkich struktur społecznych na świecie, zna zakres posiadanej wiedzy dotyczącej, zróżnicowania społecznego, struktur społecznych, instytucji. Rozumie potrzebę poszerzania wiedzy ogólnej o zróżnicowaniu społecznym na świecie.	SOC2A_U13	Activity during classes
Social competences - Student is ready to:			
K1	Jest przygotowany do otwartego uczestnictwa w dyskusji, wyrażania i przyjmowania uwag krytycznych. Zna sposoby wyszukiwania informacji, potrafi świadomie korzystać z informacji czerpanych z nowych mediów.	SOC2A_K03	Activity during classes, Participation in a discussion

Code	Outcomes in terms of	Learning outcomes prescribed to a field of study	Methods of verification
K2	Ma świadomość znaczenia analizy dotyczącej zróżnicowania społecznego dla rozumienia współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.	SOC2A_K04	Activity during classes, Presentation

Student workload

Activity form	Average amount of hours* needed to complete each activity form
Lectures	30
Auditorium classes	30
Preparation for classes	30
Realization of independently performed tasks	20
Examination or final test/colloquium	2
Contact hours	5
Preparation of project, presentation, essay, report	30
Student workload	Hours 147
Workload involving teacher	Hours 60

* hour means 45 minutes

Program content

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
-----	-----------------	----------------------------	------------

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
1.	<p>ćwiczenia</p> <p>1. Mechanizmy różnicowania społecznego</p> <p>Wright E. O., 2006, Klasy się liczą, w: A. Jasińska-Kania i in. (red.), Współczesne teorie socjologiczne, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 813-833.</p> <p>Davies K., Moore G., 2005, O niektórych zasadach uwarstwienia, w: P. Sztompka, M. Kucia (red.), Socjologia. Lektury, Wydawnictwo Znak, Kraków, s. 437-445.</p> <p>2. Klasy we współczesnych społeczeństwach</p> <p>Dahrendorf R., 2008, Klasy i konflikt w społeczeństwie przemysłowym, Nomos, Kraków, s. 212-243.</p> <p>Słomczyński K. M., Janicka K., 2008, Dychotomie w strukturze klasowej: o efekcie św. Mateusza i pogłębiających się nierównościach społecznych, w: J. Mucha, E. Narkiewicz-Niedbałec, M. Zielińska (red.), Co nas łączy, co nas dzieli, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra, s. 123-138.</p> <p>Domański H. (red.), 2008, Zmiana stratyfikacji społecznej w Polsce, IFiS PAN, Warszawa.</p> <p>Wojnar K., 2016, Polska klasa kreatywna, Narodowe Centrum Kultury, Warszawa.</p> <p>Standing G., 2014, Prekariat. Nowa niebezpieczna klasa, PWN, Warszawa, s. 33-73.</p> <p>3. Śmierć klas – nowe podziały społeczne i indywidualizacja nierówności społecznych</p> <p>Beck U., 2002, Społeczeństwo ryzyka, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 109-150.</p> <p>4. Ubóstwo i wykluczenie społeczne</p> <p>Jahoda M., Lazarsfeld P., Zeisel H., 2007, Bezrobotni w Marientalu, Oficyna Naukowa, Warszawa.</p> <p>Haushofer J., Fehr E., 2014, On the psychology of poverty, „Science”, vol. 344, issue 6186.</p> <p>World Bank, 2016, Think of Inequality. World Bank Report, Washington D.C.</p> <p>5. Ruchliwość społeczna</p> <p>Butrym M., Kawczyńska-Bytrym Z., 2022, Mobilność społeczna. Rodzaje, przyczyny, uwarunkowania i konsekwencje ruchliwości pionowej i poziomej, Wydawnictwo UMCS, Lublin.</p> <p>6. Elity społeczne</p> <p>Chalasiński J., 1997, Przeszłość i przyszłość inteligencji polskiej, Świat Książki, Warszawa.</p> <p>Zarycki T., 2008, Kapitał kulturowy. Inteligencja w Polsce i w Rosji, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.</p> <p>Wagner I., 2011, Becoming Transnational Professional. Kariery i mobilność polskich elit naukowych, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.</p> <p>Czepulis-Rastenis R. (red.), 1991, Inteligencja polska XIX i XX wieku, Instytut Historii PAN, Warszawa.</p> <p>7. Kobiety i ich pozycja społeczna</p> <p>Sikorska J. (red.), 1996, Kobiety i ich mężowie. Studium porównawcze, IFiS PAN, Warszawa.</p> <p>Leszczyńska K., Urbańska S., Zielińska K., 2020, Poza granicami. Pleć społeczno-kulturowa w katolickich organizacjach migracyjnych, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.</p> <p>Siemieńska R., 2003, Polacy i Polki w życiu publicznym – podobni czy różni od mieszkańców Unii Europejskiej, w: Aktorzy życia publicznego. Pleć jako czynnik różnicujący, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 216-235.</p> <p>Kuciel-Frydryszak J., 2023, Chłopki, Wydawnictwo Marginesy, Warszawa.</p> <p>8. Wykluczenie cyfrowe</p> <p>Fundacja Orange, Fundacja Stocznia, 2021, Wykluczenie społeczno-cyfrowe w Polsce. Stan zjawiska, trendy, rekomendacje, Warszawa. Dostęp online: https://fundacja.orange.pl/strefa-wiedzy/post/wykluczenie-spoeczno-cyfrowe-w-polsce-2021</p> <p>9. Niepełnosprawność</p> <p>Zuchowska-Skiba D., 2018, Integracja, emancypacja czy afirmacja? Tożsamości osób z niepełnosprawnościami we współczesnej Polsce, „Przegląd Socjologii Jakościowej”, t. 14, nr 3, s. 12-28.</p> <p>10. Zróżnicowanie wieś – miasto</p> <p>Jałowiecki B., 2006, Przemiany miast i zbiorowości miejskich, w: J. Wasilewski (red.), Współczesne społeczeństwo polskie – dynamika zmian, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 175-194.</p> <p>Podedworna H., 2006, Przemiany zbiorowości wiejskich, w: J. Wasilewski (red.), Współczesne społeczeństwo polskie – dynamika zmian, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa, s. 199-228.</p> <p>Simmel G., 2006, Most i drzwi, Oficyna Naukowa, Warszawa.</p> <p>Halamska M., 2020, Wieś polska 1918-2018. W poszukiwaniu źródeł teraźniejszości, IRWiR PAN / Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.</p> <p>11. Lokalność – globalność</p> <p>Kurczewski J. (red.), 2007, Lokalne wzory kultury politycznej, TRIO, Warszawa.</p> <p>Kuszyk K., 2019, Poniemieckie, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec.</p> <p>Rokita Z., 2020, Kajś. Opowieść o Górnym Śląsku, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec.</p> <p>12. Ruchy społeczne</p> <p>della Porta D., Diani M., 2009, Ruchy społeczne, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, s. 151-178.</p> <p>13. Pamięć społeczna</p> <p>Burke P., 2000, Historia i teoria społeczna, PAN, Warszawa.</p> <p>Bogumił Z., Szpociński A. (red.), 2018, Stare i nowe tendencje w obszarze pamięci społecznej, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa.</p> <p>Rauszer M., 2021, Siła podporządkowanych, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, rozdz. Dominacja i bunt podporządkowanych, s. 60-76.</p> <p>Leszczyński A., 2020, Ludowa historia Polski. Historia wyzysku i oporu. Mitologia panowania, Wydawnictwo ABW, Warszawa, rozdz. Dwa narody. Mit o panowaniu i niewoli, s. 9-48; Jak trzeba pisać historię ludową Polski. Esej o metodzie, s. 533-573.</p> <p>Pobłocki K., 2021, Chamstwo, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec, rozdz. Ojczyzna-pańszczyzna, s. 159-177.</p>	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Auditorium classes

No.	Program content	Course's learning outcomes	Activities
2.	Wykłady 1. Mechanizmy różnicowania społecznego 2. Klasy we współczesnych społeczeństwach 3. Śmierć klas – nowe podziały społeczne i indywidualizacja nierówności społecznych 4. Ubóstwo i wykluczenie społeczne 5. Ruchliwość społeczna 6. Elity społeczne 7. Kobiety i ich pozycja społeczna 8. Wykluczenie cyfrowe 9. Niepełnosprawność 10. Zróżnicowanie wieś – miasto 11. Lokalność – globalność 12. Ruchy społeczne 13. Pamięć społeczna	W1, W2, W3, U1, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Lectures

Extended information/Additional elements

Teaching methods and techniques :

Case study, Group work, Discussion, Lecture, Problem Based Learning

Activities	Methods of verification	Credit conditions
Lectures	Activity during classes, Participation in a discussion, Examination, Oral answer	aktywna obecność na zajęciach
Audit. classes	Activity during classes, Participation in a discussion, Test, Presentation	aktywna obecność,

Rules of participation in given classes, indicating whether student presence at the lecture is obligatory

Lectures: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego. Auditorium classes: Studenci przystępując do ćwiczeń są zobowiązani do przygotowania się w zakresie wskazanym każdorazowo przez prowadzącego (np. w formie zestawów zadań). Ocena pracy studenta może bazować na wypowiedziach ustnych lub pisemnych w formie kolokwium, co zgodnie z regulaminem studiów AGH przekłada się na ocenę końcową z tej formy zajęć.

Literature

Obligatory

1. Dahrendorf , Ralf. 2005. O pojęciu szans życiowych, w: Piotr Sztompka, Marian Kucia (red.), Socjologia. Lektury, Kraków: Znak, s. 427- 437
2. J. Chałasński, 1997, Przeszłość i przyszłość inteligencji polskiej. Książka i Wiedza. roz. Inteligenckie getto str. 52-98
3. I. Wagner, Becoming Transnational Professional, 2011, roz. Cy aby zostać naukowcem trzeba być prymusem i olimpijczykiem? Droga przedstawicieli polskich elit do nauki str 56-87
4. Fraser, Nancy. 2006. Od redystrybucji do uznania różnicy? Dylematy sprawiedliwości w erze „posocjalistycznej”, w: Anna Jasińska Kania i inni (red.), WSPÓŁCZESNE TEORIE SOCJOLOGICZNE , Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s.1135-1144
5. Gorlach , Krzysztof . 2001. Świat na progu domu. Rodzinne gospodarstwa rolne w Polsce w obliczu globalizacji, Kraków: Wydawnictwo UJ.
6. Jałowicki, Bohdan. 2006. Przemiany miast i zbiorowości miejskich w: J. Wasilewski (red) WSPÓŁCZESNE SPOŁECZEŃSTWO POLSKIE – DYNAMIKA ZMIAN. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.
7. Pakulski, Jan, Jacek Wasilewski. 2006. Cyrkulacja elit politycznych: od lisów do lwów, w: „Studia Socjologiczne” nr 2.
8. Porta, Della, M. Diani. 2009. RUCHY SPOŁECZNE, Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.
9. Sadowski, I. 2002. Egalitarne nostalgje: czy stosunek do nierówności dzieli Polaków?, w: „Studia Socjologiczne” nr 2, s.23-52.
10. Siemieńska, Renata. 2003. Polacy i Polki w życiu publicznym - podobni czy różni od mieszkańców Unii Europejskiej, w: AKTORZY ŻYCIA PUBLICZNEGO. PŁEĆ JAKO CZYNNIK RÓŻNICUJĄCY, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, s. 216-235.
11. Szlendak, Tomasz, Arkadiusz Karwacki. 2010. Koncepcja poziomicy – cudowne lekarstwo czy utopijna terapia?, w: Studia Socjologiczne nr 1, s. 35-67.
12. M. Fidelis, 2010, Kobiety, komunizm i industrializacja. WAB roz. 4 Nowe kobiety do nowych zawodów (str. 147-189) i Epilog. Od komunizmu do transformacji str. 261-278
13. Z. Rokita, 2020, Kajś, Czarne, Wołowiec
14. K. Kusz, 2019, Poniemieckie, Czarne, Wołowiec roz 1 Domy str 23-80 oraz roz 2. Szaber 81-100
15. K. Pobłocki, 2021, Chamstwo. Wyd Czarne. roz. 7 Ojczyzna-pańszczyzna str 159-177

Scientific research and publications

Publications

1. Publikacje prowadzących kurs dostępne pod adresem:
2. <http://bpp.agh.edu.pl/autor/szmeja-maria-06602>
3. <http://bpp.agh.edu.pl/autor/stojkow-maria-05057>

Learning outcomes prescribed to a field of study

Code	Content
SOC2A_K03	Jest przygotowany do otwartego uczestnictwa w dyskusji, wyrażania i przyjmowania uwag krytycznych.
SOC2A_K04	Ma świadomość znaczenia analizy socjologicznej oraz wiedzy eksperckiej dla rozumienia i znajdowania rozwiązań złożonych współczesnych procesów społecznych, politycznych, gospodarczych i kulturowych.
SOC2A_U01	Poprawnie stosuje specjalistyczną terminologię z zakresu socjologii i pokrewnych nauk społecznych i humanistycznych.
SOC2A_U03	Potrafi właściwie dobrać i zastosować teorie, koncepcje i pojęcia do analizy rzeczywistości społecznej oraz umie krytycznie ocenić ich przydatność w procesie analizy zjawisk społecznych.
SOC2A_U10	Pisze prace pisemne w języku polskim i w języku angielskim (na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) z zakresu socjologii.
SOC2A_U11	Przygotowuje zaawansowane prezentacje ustne w języku polskim i w języku angielskim (na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) dobierając odpowiednie strategie argumentacyjne i formułuje odpowiedzi na krytykę tych argumentów.
SOC2A_U13	Potrafi kierować pracą zespołu (również o interdyscyplinarnym charakterze) oraz pracować w grupie przyjmując w niej wiodące role.
SOC2A_W01	Zna specjalistyczną terminologię socjologiczną.
SOC2A_W03	Zna klasyczne i nowoczesne koncepcje teoretyczne w socjologii, zna różnice pomiędzy paradygmatami analizy społecznej.
SOC2A_W06	Ma poszerzoną wiedzę o relacjach zachodzących między procesami, strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami.